

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/73342,Do-20-lipca-w-Makowie-Podhalanskim-mozna-ogladac-wystawe-IPN-Polski-gen-wolnosci.html>
26.04.2024, 18:30

Do 20 lipca w Makowie Podhalańskim można oglądać wystawę IPN „Polski gen wolności”

Plenerową ekspozycję „Polski gen wolności. 150 lat walk o niepodległość (1768-1918)” otworzyli 18 czerwca 2019 r. na Rynku w Makowie Podhalańskim zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie Cecylia Radoń, poseł Sławomir Hajos i burmistrz Makowa Paweł Sala.

„Ponadpokoleniowe umiłowanie wolności jest naszą cechą narodową. Wolność mamy po prostu w genach. (...) Na początku czerwca w całym kraju przypominaliśmy dwa wielkie wydarzenia z naszej najnowszej historii, które potwierdzają polskie umiłowanie wolności. Minęło właśnie 40 lat od pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny i 30 lat od tzw. kontraktowych wyborów. W 1979 roku Ojciec Święty obudził w Polakach nadzieję, dał im siłę i przekonanie, że narzucony, totalitarny porządek nie jest wieczny. Dziesięć lat później wyrwaliśmy się z sowieckiej dominacji, a komunistyczne reżimy skończyły swój żywot w całej Europie. Upadek imperium zła rozpoczął się w Polsce, bo polski gen wolności jest silniejszy niż największe armie tyranów” – napisał w okolicznościowym adresie do zebranych dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał. List odczytała Cecylia Radoń.

Nasza wystawa to podróż przez historię milionów naszych przodków. To długa droga od antyrosyjskiej konfederacji barskiej aż po czyn zbrojny z lat I wojny światowej. To krew przelana na polach bitew, rodzące się i ewoluujące koncepcje społeczne i polityczne, to wreszcie patriotyczna twórczość wieszczów, najślawniejszych polskich pisarzy, poetów, malarzy i muzyków. To 150 lat wielkich zmagania na wszystkich polach ludzkiej aktywności, które w 1918 r. przyniosły upragnioną wolność.

W 1795 r. nastąpił ostateczny kres dawnego mocarstwa, które gromiło kiedyś Moskwę, Szwedów i Turków. Korzystając z politycznego upadku Rzeczypospolitej, Rosja, Prusy i Austria wymazały naszą ojczyznę z mapy Europy na 123 lata. Na rozległym terytorium od Warty po Dniepr przetrwał jednak naród, ceniący sobie szczególnie niezawisłość. Mający wolność w genach.

Na przełomie XVIII i XIX wieku ów pielęgnujący polskość naród tworzyli przedstawiciele stanu szlacheckiego, ale w XIX stuleciu – tak jak w całej Europie – także na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej ukształtował się stopniowo naród w nowoczesnym tego słowa znaczeniu. Składający się z różnych stanów – szlachty, chłopów, robotników, inteligencji. W każdej z tych warstw społecznych i w każdym kolejnym pokoleniu budził się ten sam polski gen wolności. Dojrzywało poczucie wspólnoty narodowej i nie słabło dążenie do odrodzenia Polski.